

Puhemiesneuvoston ehdotus laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta ja uudeksi eduskunnan kanslian ohjesäännöksi

Eduskunnalle

EHDOTUKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että eduskunnan virkamiehistä annettua lakia uudistetaan ja ajantasaistetaan muun muassa ottamalla huomioon valtion virkamieslakiin viime vuosina tehdyt muutokset.

Samalla puhemiesneuvosto ehdottaa, että säädetään uusi eduskunnan kanslian ohjesääntö, jolla kumotaan voimassa oleva kanslian ohjesääntö. Ehdotettu ohjesääntö on voimassa olevaa yleispiirteisempi.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2016 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Eduskunnan virkamiehistä annettu laki

Valtion virkamieslakiin (750/1994) vuosien kuluessa toteutetut muutokset on tarpeen päivittää eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin (1197/2003). Tavoitteena on ottaa soveltuvin osin huomioon valtion virkamieslain muutokset. Eduskunnan kanslian erityistä asemaa kuvaa eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 74 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan eduskunnan kanslian tehtävänä on luoda eduskunnalle edellytykset hoitaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät.

Eduskunnan virkamiehistä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi myös sen omista muutostarpeista johtuen. Esimerkiksi työtaisteluoikeuden rajoittamista koskeva säännös on syytä muuttaa vastaamaan paremmin työelämän perusoikeuksien rajoittamiselle asetettavia vaatimuksia. On myös perusteltua saattaa eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia samaan asemaan virkojen perustamisen, muuttamisen ja lakkauttamisen suhteen kuin valtiontalouden tarkastusvirasto. Lisäksi on tarpeen laajentaa niiden virkamiesten joukkoa, jotka voidaan irtisanoa, kun siihen on virkasuhteen luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy. Puhemiehen erityisavustaja tai varapuhemiehen erityisavustaja on perusteltua voida irtisanoa, jos hän menettää esimiehensä luottamuksen.

Lisäksi lakiin esitetään eräitä kielellisiä muutoksia.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

2. Eduskunnan kanslian ohjesääntö

Esityksen tarkoituksena on selkeyttää ja ajantasaistaa eduskunnan kanslian toimintaa koskevaa sääntelyä sekä vähentää sen yksityiskohtaisuutta. Osastojen ja muiden yksiköiden tehtäväkuvauksia yhtenäistetään ja yleistetään. Nykyiset yksiköt nimetään osastoiksi: kansainvälinen osasto, tieto- ja viestintäosasto ja turvallisuusosasto. Hallinto-osaston organisaatiouudistus on otettu huomioon osastoa koskevissa säännöksissä.

Eduskunnan pääsihteerin ja osastopäälliköiden tehtävien kuvaukset ehdotetaan uudistettaviksi. Muiden virkojen osalta tehtäväkuvauksista ehdotetaan ohjesäännössä luovuttavaksi. Virkaan nimityksen kelpoisuusehtoja ehdotetaan uudistettavaksi mutta nimitysmenettely ehdotetaan säilytettäväksi nykyisellään.

Ohjesääntöön ehdotetaan uutta säännöstä kanslian johtoryhmästä, joka on käytännössä toiminut vakiintuneesti ja säännöllisesti. Johtoryhmä on käsitellyt pääosin tulos- ja taloussuunnittelua, hallinnon kehittämistä sekä henkilöstöasioita. Vastaavan kaltainen johtoryhmä toimii useimmissa ministeriöissä. Ehdotettu sääntely vastaa vuoden 2010 valtiopäivillä rauenneeseen puhemiesneuvoston ehdotukseen (PNE 1/2010 vp) sisältynyttä johtoryhmää koskevaa sääntelyä.

Eduskunnan kanslian tehtävä ja rakenne on monin tavoin sidoksissa perustuslain ja eduskunnan työjärjestyksen säännöksiin, jotka on myös otettu ehdotuksessa huomioon. Perustuslain 52 §:n mukaan eduskunta voi antaa ohjesäännön eduskunnan sisäistä hallintoa varten. Perustuslaki osoittaa perustuslain tason alapuolella olevien hallinnollisten säädösten päättämisvallan eduskunnalle eli täysistunnolle. Perustuslain mukaan aloitevalta eduskunnan hallinnollista rakennetta koskevien säädösten antamiseen on puhemiesneuvostolla ja kansanedustajilla.

Ehdotuksella ei ole tarkoitus muuttaa eduskunnan ja kanslian toimielinten välisiä toimivaltasuhteita.

3. Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, eikä se muuta eduskunnan kanslian tai sen yhteydessä toimivien virastojen henkilöstön määrää.

Ehdotuksella ei ole ympäristövaikutuksia eikä myöskään sukupuoli- tai tasa-arvoaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Eduskunnan pääsihteeri asetti (PSPL 23.5.2013 63 §) työryhmän valmistelemaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain ja eduskunnan kanslian ohjesäännön uudistamista. Työryhmän tehtävänä oli selvittää mainittujen säädösten muutostarpeet ja laatia niitä koskevat muutosehdotukset.

Säädöstyöryhmä pyysi työnsä pohjaksi marraskuussa 2013 lausunnot eduskunnan kanslian osastoilta ja yksiköiltä, oikeusasiamiehen kanslialta sekä eduskunnan yhteydessä toimivilta valtiontalouden tarkastusvirastolta ja kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitokselta. Työryhmä kuuli puhemiesneuvostoa ja pääsihteeriä samoin kuin eduskunnan kansliatoimi-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

kuntaa. Lisäksi työryhmä pyysi asiantuntijalausunnon professori Mikael Hidéniltä ohjesääntöön liittyvästä perustuslain tulkinnasta.

Työryhmän alkuperäisen toimeksiannon määräaika päättyi 31.3.2014, mutta määräaikaa jatkettiin 30.9.2014 asti. Työryhmä päätti työskentelynsä 3.11.2014.

Säädöstyöryhmän ehdotusten pohjalta laadittiin vuoden 2014 valtiopäiville luonnos puhemiesneuvoston ehdotukseksi. Ehdotusta ei kuitenkaan annettu eduskunnalle aikataulusyistä. Nyt käsiteltävänä oleva luonnos puhemiesneuvoston ehdotukseksi vastaa asiallisesti aikaisempaa luonnosta, mutta siihen on tehty tarpeelliset muusta lainsäädännöstä johtuvat muutokset ja eräät tekniset korjaukset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki eduskunnan virkamiehistä

3 §. Pykälässä säädetään kansliatoimikunnan päätösvallasta eduskunnan kanslian sekä eduskunnan yhteydessä toimivien muiden virastojen virkojen osalta. Päätösvalta eduskunnan oikeusasiain miehen kanslian ja kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitoksen virkojen osalta ehdotetaan siirrettäväksi kansliatoimikunnalta asianomaiselle virastolle lukuun ottamatta talousarviossa eriteltäviä virkoja, joista päättää jatkossakin kansliatoimikunta. Vastaava säännös on jo vuonna 2007 otettu 3 §:n 1 momenttiin eduskunnan yhteydessä toimivan valtiontalouden tarkastusviraston osalta.

Siirrettävä päätösvalta käsittää virkojen perustamisen, muuttamisen ja lakkauttamisen. Talousarviossa eriteltäviä virkoja ovat eduskunnan virkamiehistä annetun lain (jäljempänä EVmL) 4 ja 29 §:ssä mainitut virat.

4 §. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa säädetään eduskunnan kanslian ns. erittelyviroista. Kansainvälisten asiain yksikön johtajan viran nimike ehdotetaan muutettavaksi muotoon kansainvälisen osaston johtaja.

8 §. Pykälässä säädetään virkaan määräajaksi nimittämisestä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nykyisin 3 momentissa oleva säännös siitä, että nimittämisestä voidaan perustellusta syystä päättää ilman julkista hakumenettelyä.

Perusteltuna syynä määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämiseen ilman julkista hakumenettelyä voi olla eduskunnan toimintaedellytysten turvaaminen esimerkiksi tilanteessa, jossa valiokunnan sihteeri on sairastunut tai muuten estynyt tehtävänsä hoitamisesta ja valiokunnan työn turvaaminen edellyttää sihteerin sijaisena toimivan henkilön nimittämistä mahdollisimman pian määräaikaiseen virkasuhteeseen. Muu perusteltu syy voi olla esimerkiksi viraston sisäisen virkamiennon edistäminen.

Voimassa olevan EVmL:n 8 §:n 3 momentin mukaan virkamies voidaan perustellusta syystä nimittää määräaikaiseen virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä. Säännöksen perustelui-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

den (PNE 1/2003 vp) mukaan tarkoituksena on ollut mahdollistaa nimittäminen määräaikaiseen virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä silloin, kun nimitettävän voidaan arvioida kykenevän selviytymään menestyksekkäästi kyseessä olevista tehtävistä. Kysymykseen on tullut lyhyehkö, enintään vuoden määräaika. Yhden vuoden määräaika voi koostua yhdestä tai useammasta yhteenlasketusta määräaikaisesta nimityksestä.

Pääsääntöisesti enintään yhden vuoden määräaikaiset virkasuhteet voidaan julistaa sisäisesti haettaviksi. Menettelyllä pyritään edistämään avoimuutta, viraston sisäistä virkakiertoa ja työhyvinvointia tarjoamalla eduskunnan virkamiehille mahdollisuus kehittää osaamistaan. Menettelyllä voidaan myös helpottaa toiminta- ja taloussuunnittelun yhteydessä asetetun virkojen vähennystavoitteen saavuttamista. Tarkoitus on, että sisäinen haku kestää pääsääntöisesti 14 päivää. Jos sen perusteella ei löydy tehtävään soveltuvia hakijoita, virkasuhde pannaan julkiseen hakuun. Sisäiseksi hakijaksi katsotaan henkilö, joka on tehtävän hakuhetkellä kyseisessä eduskunnan virastossa vakinaisessa palvelussuhteessa, johon hänet on valittu julkisen hakumenettelyn kautta.

Pykälän uusi 3 momentti vastaa valtion virkamieslain 9 §:n 3 momenttia. Päätöksestä, jolla virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin perusteella määräajaksi, tulee ehdotuksen mukaan ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies tulee nimittää koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momenttia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 63/2007 vp) todetaan muun muassa, että jos määräaikaisuuden perusteena on sijaisuus, nimityspäätöksestä on käytävä selville, kenen sijaisena toimitaan. Tällä varmistetaan määräaikaisuuden perusteen olemassaolo tietyn henkilön poissaolon aikana. Perustelujen mukaan nimitettävän henkilön tehtävät ja palkkaus voivat poiketa virkaa vakinaisesti hoitavan tehtävistä ja palkkauksesta. Näin ollen virastolla on mahdollisuus järjestää tehtävät asioiden hoitamisen kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Lisäksi perusteluissa todetaan, että jos määräaikaisuuden perusteena on työn luonne, tämänkin tulee ilmetä nimityspäätöksestä. Syy voi tällöin olla töiden ruuhkautumisen aiheuttama tilapäinen lisätyövoiman tarve taikka kestoltaan tai tehtäviltään rajattu projekti. Työn on oltava määrällisesti tai ajallisesti rajattavissa. Lisäksi on huomattava, että jatkuva samantyyppisen asiantuntemuksen käyttäminen projekteissa viittaa yleensä toiminnan pysyväiseen luonteeseen.

Joissakin tapauksissa, esimerkiksi projektiluonteisissa tehtävissä, määräaikaisuuden perusteen kesto on joskus vaikeasti arvioitavissa, jolloin nimittämispäätös tulee tehdä tiedossa olevaksi ajaksi. Opiskeluun liittyvän harjoittelun määräaikaisuus voidaan tehdä aluksi arvioituun valmistusajankohtaan saakka ja tarvittaessa tehdä uusi määräaikainen virkasuhde.

Lisäksi perusteluissa todetaan, että oletus toimialan muuttuvuudesta ei yleisenä oletuksena ole riittävä viran määräaikaisuudelle.

Ehdotetun 3 momentin noudattamatta jättämisellä olisi vaikutusta EVM:n 64 §:ssä tarkemmin määriteltävän virkamiehelle maksettavan korvauksen määrään. Määräaikaisen virkasuhteen perustelemattomuus vaikuttaisi nimittäin myös sen arviointiin, onko laissa tarkoitettua perustetta ylipäätään olemassa.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

10 §. Pykälän 1 momentissa säädetään toimivallasta nimittää eduskunnan virkoihin ja määrääkiksi virkasuhteisiin. Koska eduskunnan kanslian ohjesäännön (320/1987) kelpoisuusehtoja ehdotetaan muutettavaksi, on tarpeen muuttaa kansliatoimikunnan toimivaltaa koskeva viittaus ohjesääntöön. Muutoksella on vain vähäinen vaikutus kansliatoimikunnan ja pääsihteerin väliseen toimivallan jakoon.

13 §. Pykälän 2 momentissa säädetään henkilön taloudellista asemaa koskevien tietojen salassa pitämisestä. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan ilmaisu "viranomaiselle annetut" henkilön taloudellista asemaa koskevat tiedot korvattavaksi "työnantajalle annetuilla" tiedoilla. Muutos on luonteeltaan kielellinen.

24 §. Pykälässä säädetään virkasuhteen hoidon kannalta tarpeellisten terveystietojen antamisesta työnantajalle sekä työnantajan velvollisuudesta vastata terveystarkastuksesta aiheutuneista kustannuksista. Pykälässä korvataan ilmaisu "asianomaisen eduskunnan viraston" ilmaisulla "työnantajan". Muutos on luonteeltaan kielellinen.

26 a §. Lakiin ehdotettavan uuden 26 a §:n 1 momentissa säädetään virkamiehen velvollisuudesta todistaa sairautensa lääkärintodistuksella tai terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan todistuksella. Jos sairaus kestää enintään viisi vuorokautta, virkamies voi todistaa sairautensa muulla työnantajan hyväksymällä tavalla. Jos sairaus kuitenkin kestää yli viisi vuorokautta, on se todistettava lääkärintodistuksella. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään valtion virkamieslain 23 a §:n 1 momenttia. Sitä koskevan hallituksen esityksen (HE 63/2007 vp) perusteluissa todetaan, että sääntely lääkärintodistuksen ja muun sairautta koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta siirrettiin virkamiesasetuksesta (971/1994) lain tasolle sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi sekä siitä syystä, että tämänkaltaiset velvollisuudet on ylipäätään asianmukaisempaa säännellä lain kuin asetuksen tasolla.

Valtioneuvostolla on valtion virkamieslain 23 a §:n mukaan mahdollisuus säätää asetuksella lievennyksistä virkamiehen velvollisuuteen lääkärintodistuksen esittämiseen. Tämänkaltaiseen tilanteeseen saattaa johtaa esimerkiksi laaja epidemia. Eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin ehdotettavan uuden 26 a §:n 2 momentin mukaan kansliatoimikunta voisi päättää lievennyksistä 1 momentissa säädettyyn virkamiehen velvollisuuteen todistaa sairautensa esimerkiksi määrätyn ajanjakson aikana tai muulla tavalla rajoitettujen tapausten osalta. Tällainen tilanne voi olla käsiteltävissä esimerkiksi alueellisen tai valtakunnallisen epidemian johdosta.

26 b §. Lain uudessa 26 b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi virkamiehen mahdollisuudesta saada työstä vapaata kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten kuntalain (410/2015) 80 ja 81 §:n mukaisesti. Pykälään otettaisiin viittaussäännös kuntalakiin. Vastaava säännös on valtion virkamieslain 66 a §:ssä.

Vuonna 2006 lisättiin työsopimuslakiin (55/2001), valtion virkamieslakiin, merimieslakiin (423/1978) ja kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin (304/2003) kyseistä oikeutta koskeva viittaussäännös.

Ehdotus merkitsee, että kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada vapaata työstään kunnan toimielinten kokouksiin osallistumista varten. Vapaasta on kuitenkin sovittava työnantajan kanssa.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Työnantaja voi kieltäytyä myöntämästä vapaata toimielinten kokouksiin, jos tähän on työstä johtuva painava syy. Toimielimillä tarkoitettaisiin kuntalaissa säädettyjä kunnan toimielimiä. Oikeus koskisi myös kuntayhtymän toimielinten kokouksia.

Työhön liittyvällä painavalla syyllä tarkoitetaan, ettei työnantaja voi kieltäytymisen perusteena vedota tavanomaisiin, työhön yleensäkin liittyviin seikkoihin, vaan kieltäytymisen syyllä edellytetään erityistä painavuutta. Työhön liittyvää painavaa syytä ei yleensä ole silloin, kun työntekijä on ilmoittanut kokouksesta hyvissä ajoin niin, että työnantajalla on ollut mahdollisuus työaika-järjestelyillä tai muilla toimenpiteillä varautua virkamiehen poissaoloon. Kokousta varten tarvittavasta vapaasta olisi sovittava mahdollisimman pian sen jälkeen, kun luottamushenkilö on ilmoittanut työnantajalleen kokousten ajankohdat.

Kokoukseen osallistumista varten myönnettävä vapaa koskee myös luottamustoimeen osallistumisen edellyttämää matkustusaikaa työpaikalta kokouspaikalle.

Muun kunnan määräämän luottamustoimen hoitaminen kuin kokouksiin osallistuminen edellyttää, että työntekijä ja työnantaja sopivat asiasta. Tästäkin vapaasta olisi sovittava viipymättä luottamushenkilön ilmoitettua luottamustoimesta. Työnantaja voisi kieltäytyä myöntämästä vapaata, eikä työnantajalla tarvitsisi olla kieltäytymiseensä työstä johtuvaa painavaa syytä.

Luottamushenkilöllä on velvollisuus ilmoittaa työnantajalle kokousajankohdat sekä kunnan määräämät luottamustehtävät viipymättä sen jälkeen, kun hän on saanut ne tietoonsa.

Jos työnantaja kieltäytyy myöntämästä vapaata luottamustoimen hoitamista varten, työnantajan olisi pyydettyä esitettävä kirjallisesti kieltäytymisensä perusteet. Luottamustoimella tarkoitetaan sekä toimielinten kokouksia että kunnan määräämiä muita luottamustehtäviä.

Kuntalain 80 §:ssä on säännökset päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön oikeudesta saada vapaata työstään päätoimisen tai osa-aikaisen luottamustoimen hoitamista varten, oikeudesta keskeyttää virkavapaa, palkasta sekä muista päätoimisen ja osa-aikaisen luottamustoimen hoitamiseen liittyvistä oikeuksista.

Lähtökohta on, että päätoimiseen ja osa-aikaiseen luottamustoimeen valittava antaa suostumuksensa tehtävään. Päätoimisella luottamushenkilöllä olisi oikeus saada virkavapaa työstään päätoimisen luottamustoimen ajaksi. Jos esimerkiksi kunnanhallituksen toimikausi on neljä vuotta, mutta puheenjohtajisto valitaan vuodeksi kerrallaan, päätoimisella puheenjohtajalla olisi oikeus saada virkavapaa vuodeksi. Työnantaja ei voi kieltäytyä antamasta virkavapaa päätoimiselle luottamushenkilölle vedoten työstä johtuviin painaviin syihin.

Osa-aikaista luottamustointia hoitavalla ei olisi oikeutta virkavapauteen, vaan siitä on sovittava työnantajan kanssa. Kieltäytyminen on mahdollista painavan syyn perusteella.

Luottamustointia hoitavan virkavapaan keskeyttäminen on mahdollista silloin, kun luottamustoimi on päättynyt vaalikelpoisuuden menettämisen tai erottamisen vuoksi. Tällöin virkamiehellä on oikeus palata työhönsä kuukauden kuluttua siitä, kun työnantaja on saanut tiedon virkavapaan keskeyttämisestä.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Kuntalakia koskevan hallituksen esityksen (HE 268/2014 vp) perusteluissa (80 §) selvitetään lisäksi muita virkamiesoikeudellisia kysymyksiä, kuten palkkaedut sairausloman ajalta sekä oikeus vuosilomaan, perhevapaisiin ja työterveyshuollon käyttöön.

29 §. Pykälän 1 kohdassa ehdotetaan laajennettavaksi niiden virkamiesten joukkoa, jotka voidaan irtisanoa, kun siihen on virkasuhteen luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy. Luetteloon ehdotetaan lisättäväksi puhemiehen ja varapuhemiesten erityisavustajat, koska näissä tehtävissä voi toimia vain, jos asianomainen nauttii esimiehenään toimivan puhemiehen tai varapuhemiehen luottamusta. Puhemiehen erityisavustaja ja varapuhemiesten erityisavustajat voidaan rinnastaa asemansa puolesta ministerin erityisavustajaan, joka voidaan valtion virkamieslain 26 §:n mukaan irtisanoa, kun siihen on viran luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy. Virkamieslain perusteluiden (HE 270/2002 vp) mukaan hyväksyttävänä ja perusteltuna syynä tulee kysymykseen ministerin luottamuksen menetys. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi kansainvälisten asiain yksikön johtajan virkanimike muotoon kansainvälisen osaston johtaja.

33 §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan valtion virkamieslain 30 §:n 3 momenttia, joka tuli voimaan vuonna 1996.

Valtion virkamieslain 30 §:n 3 momentissa säädetään irtisanomisajoista. Irtisanomisajat on porrastettu yhdestä kuuteen kuukauteen virkamiehen palvelussuhteen keston mukaan siten, että irtisanomisaika on yksi kuukausi, jos palvelussuhde on kestänyt enintään yhden vuoden, kaksi kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut enintään viisi vuotta, kolme kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut yli viisi vuotta mutta enintään yhdeksän vuotta, neljä kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut yli yhdeksän vuotta mutta enintään 12 vuotta, viisi kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut yli 12 vuotta mutta enintään 15 vuotta ja kuusi kuukautta, jos palvelussuhde on jatkunut yli 15 vuotta. Näistä irtisanomisajoista voidaan sopia toisin.

Mainitut säännökset vastaavat myös työsopimuslain 38 §:n säännöksiä irtisanomisajoista.

Eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttaminen vastaamaan valtion virkamieslain irtisanomisaikoja on perusteltavissa lainsäädännön yhtenäisyydellä. Eduskunnan kanslian tai muiden eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen asema ei edellytä valtion virkamieslaista poikkeavia irtisanomisaikoja.

Valtion virkaehtosopimuksessa vuosille 2012—2014 (51 §) on sovittu valtion virkamieslaista poikkeavista irtisanomisajoista. Sopimuksen määräykset vastaavat osittain eduskunnan virkamieslain 33 §:n 3 momentin nykyisiä irtisanomisaikoja, joten eduskunnan virkamieslain irtisanomisaikojen yhdenmukaistaminen valtion irtisanomisaikojen kanssa ei merkitse todellisten irtisanomisaikojen yhdenmukaisuutta, ellei vastaavia sopimusmääräyksiä oteta myös eduskunnan virkaehtosopimukseen.

38 §. Lain 38 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädetään virkasuhteen lakkaamisesta tilanteesta, jossa virkamiehelle on myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke toistaiseksi. Vastaava säännös on valtion virkamieslain 35 §:n 4 momentissa.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Valtion virkamieslain muutoksen taustalla oli se, että toisin kuin kunnallisten viranhaltijoiden osalta ei valtion virkamiesten osalta ollut tuohon mennessä säännelty työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen vaikutusta virkasuhteen päättymiseen (HE 63/2007 vp). Momentin mukaan virkamiehen virkasuhde lakkaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana hänen oikeutensa sairausajan palkan saamiseen on päättynyt, jos hänelle virkasuhteen perusteella on myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke toistaiseksi. Jos työnantaja on saanut työkyvyttömyyseläkepäätöksestä tiedon myöhemmin, virkasuhde päättyy tiedoksisaantikuukauden päättyessä. Virkasuhteen lakkaaminen ei näissä tilanteissa edellytä irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä. Sitä vastoin esimerkiksi osatyökyvyttömyyseläkkeen myöntäminen ei muodosta irtisanomisperustetta.

Sääntely on tarkoitettu selkeyttämään tilannetta silloin, kun virkamiehelle on myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke, mutta hän ei suostu irtisanoutumaan. Toisaalta säännöksellä ehkäistään eläkkeen ja sairausajan palkan päällekkäisyys ja vähennetään tarvetta takaisinperintään.

40 §. Pykälän 2 momentissa säädetään virkamiehen oikeudesta asua lomautusaikana työsuhteasunnossa. Momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska eduskunnan kanslian työsuhteasuntojärjestelmästä on luovuttu heinäkuusta 2009 alkaen.

43 §. Pykälässä säädetään virantoimituksesta pidättämisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 momentti, jolloin nykyiset 1—3 momentti siirtyvät 2—4 momentiksi. Pykälän 2—4 momenttiin ehdotetaan kielellisiä muutoksia.

Uusi 1 momentti vastaa valtion virkamieslain 40 §:n 1 momenttia. Ehdotuksen mukaan eduskunnan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta virkasuhteen kuitenkin jatkuessa samoin perustein kuin valtion virkamies. Jos virkamiehen irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun, hänet on pidätettävä virantoimituksesta, jollei muutoksenhakuelin erityisestä syystä toisin määrää. Jos virkamies on pantu viralta ja virkasuhde purettu, hänet on heti pidätettävä virantoimituksesta, vaikkei päätös ole saanut lainvoimaa.

54 §. Pykälässä säädetään eduskunnan kanslian virkamiehen oikeudesta osallistua työtaistelutoimenpiteeseen tilanteessa, jossa virkaehtosopimus ei ole voimassa eli ns. sopimuksettoman tilan aikana. Voimassa olevassa laissa työtaistelurajoituksen piiriin kuuluvat virkamiehet on määritelty sen perusteella, millä osastolla virkamies työskentelee. Tällainen laaja ja yksilöimätön lakko-oikeuden määrittely voi kuitenkin olla ongelmallinen perus- ja ihmisoikeuksien rajoittamiselle asetettujen vaatimusten kannalta. Toisaalta organisaatiomuutokset ovat voineet johtaa siihen, että työtaistelukiellon piiristä on jäänyt pois sellaisia virkamiehiä, joiden työpanos voi olla välttämätön, jotta eduskunnalla on edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät myös työtaistelun aikana.

Ehdotuksessa lähdetään siitä, että eduskunnan kanslian on voitava turvata eduskunnan edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät työtaistelutoimenpiteistä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa eduskunnan toimintaa valtioelimenä, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksittä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Ehdotettu sääntely on sisällöltään samankaltainen kuin tasavallan presidentin kansliasta annetussa laissa (100/2012, 56 §).

Perustuslain 13 §:n 2 momentissa on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi. Säännöksessä ei ole nimenomaisesti mainittu työtaisteluoikeutta. Perustuslain esitöiden mukaan ammatillinen yhdistymisvapaus merkitsee myös, ettei vapautaan käyttävälle saa aiheutua siitä haitallisia seuraamuksia; siten esimerkiksi osallistuminen lailliseen työtaistelutoimenpiteeseen ei ole hyväksyttävä peruste työstä erottamiselle tai erilaiseen kohteluun työelämässä (HE 309/1993 vp, s. 61/I).

Perustuslakivaliokunta on katsonut tästä perustuslain säännöksestä seuraavan pidättyvä suhtautuminen siihen, että lailla annetaan virkaehtosopimusjärjestelmästä riippumattomia säännöksiä työtaistelutoimenpiteiden sallittavuudesta, ja pitänyt tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 56 §:ää tässä mielessä asianmukaisena (PeVL 5/1997 vp, s. 6/I ja PeVL 12/2003 vp). Mainittu 56 §:n mukaan "Presidentintoimen hoitaminen on turvattava työtaistelutoimenpiteestä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa presidentintoimen hoitamista, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksettä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi."

Säännöksen tarkoituksena on työtaistelutilanteen uhatessa korostaa osapuolten velvollisuutta yhtäältä tehostaa toimenpiteitä neuvotteluratkaisun aikaansaamiseksi virkaehtosopimuksesta ja toisaalta rajata työtaistelutoimenpiteet siten, että eduskunnalle turvataan edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät työtaistelusta huolimatta. Eduskunnan kansliassa sovelletaan työriitojen sovittelusta annettua lakia (420/1962). Työtaistelutoimenpiteiden rajaamisessa päätösvaltaa työnantajan puolesta käyttää kansliatoimikunta.

Eduskunnan virkaehtosopimusjärjestelmän mukaiset ensimmäiset virkaehtosopimukset tulivat voimaan 1.7.2006.

58 §. Pykälässä säädetään työtaistelutoimenpiteeseen osallistumiseen liittyvästä rikosvastuusta ja kiellosta irtisanoa työtaisteluun osallistunut virkamies. Koska 54 §:n mukaan työtaistelutoimenpiteet ovat eduskunnan toimintavarmuuteen liittyvin edellytyksin ehdotuksen mukaan sallittuja, tulee voimassaolevan lain viittaus 54 §:ään poistaa.

61 §. Pykälässä säädetään työtaistelun piiriin kuuluvan virkamiehen palkanmaksusta. Pykälän viimeinen virke, joka koskee virkamiehen oikeutta käyttää virka-asuntoa työtaistelun aikana, ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska eduskunnan kanslian työsuhteasuntojärjestelmästä on luovuttu heinäkuusta 2009 alkaen.

63 §. Pykälässä säädetään muutoksenhausta asiassa, joka koskee palvelussuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin kielellisten tarkistusten lisäksi siten, että todetaan, että oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa. Näin myös 63 § vastaisi asiallisesti valtion virkamieslain 52 §:ää.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin 63 §:n mukaisen oikaisuvaatimuksen määräajasta. Jollei oikaisuvaatimusta ole tehty kolmen vuoden kuluessa sen kalen-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

terivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, oikeus etuuteen on ehdotuksen mukaan menetetty. Pykälä vastaa valtion virkamieslain 62 §:n 1 momenttia.

63 a §. Lakiin ehdotettavan uuden 63 a §:n 1 momentissa säädetään virkamiehen oikeudesta hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla siitä korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Ehdotettu 1 momentti vastaa asiallisesti valtion virkamieslain 53 §:n 2 momenttia ja 55 §:n 1 ja 2 momenttia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valituskielloista. Päätökseen ei saa hakea muutosta, jos se koskee virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai harkinnanvaraista virkavapautta taikka tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa. Momentin sisältö vastaa valtion virkamieslain 57 §:n 3 momentin 1, 3 ja 4 kohtaa.

Valtion virkamieslaissa säädetty muutoksenhakujärjestelmä uudistettiin 1.4.2013 alkaen ja pääsäännöksi omaksuttiin valitusoikeus virkamiestä koskeviin päätöksiin. Lisäksi säädettiin tyhjentevästi niistä päätöksistä, joista ei saa valittaa. Valitustahoksi säädettiin sama kuin normaaleissa hallintoasioissa, eli hallintolainkäyttölain mukaisesti joko asianomainen hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä. Valtion virkamieslain 57 §:n muutosta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 61/2011 vp) perustellaan valituskieltoa virkanimitysasioissa toteamalla muun muassa, että virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskevan päätöksen osalta viranomaisen on sidottu perustuslain yleisiin nimittämisperusteisiin sekä virkaa koskeviin kelpoisuusvaatimuksiin. Hakijoista ei ole yleensä suoraan osoitettavissa yhtä kiistatta pätevintä henkilöä. Viran tehtävät muodostuvat yleensä erilaisista tehtävistä, joiden suhteellinen painoarvo voi vaihdella eri hakijoiden pätevyyttä ja sopivuutta arvioitaessa. Vaikka nimitysperusteita sovelletaan velvoittavina oikeusnormeina, niiden asema hakijoiden vertailussa on kelpoisuuden arvioinnin velvoittavuutta periaatteellisempi. Nimittämiseen sisältyy paljon harkinnanvaraisuutta ja henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointia. Tämän vuoksi jälkikäteinen oikeudellisiin seikkoihin perustuva arviointi muutoksenhaussa on erityisen ongelmallista.

Ehdotetun 63 a §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan valittaa ei saa päätöksestä, joka koskee harkinnanvaraista virkavapautta. Edellä mainitun hallituksen esityksen perustelujen mukaan harkinnanvaraisen virkavapauden osalta kyse on selvästi työnantajan päätösvaltaan kuuluvasta asiasta. Kyse on varsin nopealla aikataululla tehtävistä päätöksistä, joissa haettu virkavapaus alkaisi normaalisti melko pian ja mahdollinen muutoksenhaun perusteella tuleva päätös tulisi yleensä liian myöhään muutoksenhakijan kannalta. Työnantajan näkökulmasta olennaista on, että virastolle annetut tehtävät tulevat hoidetuiksi. Tällaisissa asioissa on kyse normaalista töiden organisoinnista ja tehtävien järjestelystä. Harkinnanvaraisen virkavapauden osalta virkamiehellä on joka tapauksessa käytettävissään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja yhdenvertaisuuslain mukaiset oikeussuojakeinot, jos päätös tehtäisiin syrjivillä perusteilla.

Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan valituskielto koskee tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa. Tehtävään määräämisellä tarkoitettiin mainitun hallituksen esityksen mukaan tilanteita, joissa viraston palveluksessa oleva virkamies määrätään hoitamaan esi-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

merkiksi virastossa olevaa esimiestehtävää. Tehtävään määrääminen toteutetaan yhteisymmärryksessä asianomaisen virkamiehen kanssa. Pääsääntönä on viraston sisäinen ilmoittautumismenetelmä, jossa halukkaat virkamiehet voivat ilmoittautua esimerkiksi esimiestehtävään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valitusoikeudesta, jos päätös koskee sellaiseen tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa mutta joka merkitsee sijoituspaikkakunnan muuttumista. Tuossa tilanteessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Momentti vastaa asiallisesti valtion virkamieslain 57 §:n 4 momenttia.

68 §. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska 54 §:ssä ei enää säädetä työtaistelukiellosta.

68 a §. Lakiin ehdotettavan uuden 68 a §:n 1 momentissa säädettäisiin virkasuhteen jatkumisesta laittomassa irtisanomisessa tai purussa, jota koskeva säännös on nykyisin lain 63 §:n 5 momentissa. Säännös vastaa valtion virkamieslain 55 §:n 3 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa virkasuhteen päättäminen on korkeimman hallinto-oikeuden lainvoimaisella päätöksellä todettu lainvastaiseksi. Tuossa tilanteessa virkamiehelle on maksettava virkasuhteen päättämisen johdosta saamatta jäänyt ansio. Momenttia vastaava säännös sisältyy valtion virkamieslain 55 a §:ään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin selvityksestä, jonka virkamies on velvollinen esittämään työnantajalle, jotta tämä voi laskea 2 momentissa tarkoitetun saamatta jääneen ansion. Vastaava säännös sisältyy valtion virkamieslain 55 a §:ään.

Valtion virkamieslain 55 a §:ää koskevan hallituksen esityksen (HE 61/2011 vp) mukaan menetetyt ansion laskeminen ja korvaaminen edellyttää sitä, että virkamies toimittaa selvityksen muualta saamista ansioista ja korvauksista työnantajalle. Virkamies on voinut irtisanomisensa jälkeen olla muun työnantajan palveluksessa tai ammatinharjoittajana taikka muutoin ansaita palkka- tai muita tuloja. Virkamies on toisaalta voinut saada vastaavalta ajalta sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tai äitiysrahaa. Koska tavoitteena on tilanne, jossa virkamies on taloudellisestikin samassa asemassa kuin hän olisi, jos palvelussuhde ei olisi päättynyt, mainitut palkka- ja muut etuudet on vähennettävä virkamiehelle korvattavasta ansiosta. Palkka- ja vastaavat tulot vähennetään siltä osin kuin ne vastaavat säännöllisen työajan ansiota tai sitä vastaavaa tuloa, jota virkamies ei virassa ollessaan olisi ansainnut. Sairausvakuutuslain mukaiset sairauspäivärahat vähennetään kokonaisuudessaan. Sairausvakuutuslain mukaisten sairauspäivärahojen vähentäminen ei johda työnantajan aseman muuttumiseen, koska mainitut päivärahat olisi joka tapauksessa maksettu työnantajalle, jos virkamiehen virkasuhdetta ei olisi päätetty.

69 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi virkamiehen eroamisesta virasta hänen siirtyessään toiseen eduskunnan virkaan tai muuhun valtion virkaan. Momenttiin lisättäisiin säännös virkamiehen oikeudesta palata virkaansa, jos uusi virkasuhde puretaan koeaikana. Virkamies on ehdotuksen mukaan virkavapana aikaisemmasta eduskunnan virastaan siihen saakka, kunnes koeaika uudessa eduskunnan tai valtion virassa päättyy. Virkamiehen katsotaan eronneen aikaisemmasta eduskunnan virastaan vasta, kun koeaika on päättynyt, jollei uutta virkasuhdetta ole koeaikana purettu.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Momentti vastaa valtion virkamieslain 65 §:n 3 momenttia. Valtion virkamieslakiin tehdyllä muutoksella toivottiin edistettävän työvoiman liikkuvuutta valtionhallinnon sisällä. Muutoksella katsottiin myös helpotettavan valtionhallinnon alueellistamis- ja tuottavuustoimissa ilman työtehtäviä jäävien virkamiesten sijoittumista uusiin tehtäviin (HE 63/2007 vp).

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan tarpeettomana maininta koeajasta.

2. Eduskunnan kanslian ohjesääntö

Eduskunnan kanslian tehtävä

1 §. Eduskunnan kanslian tehtävän määrittely on sama kuin eduskunnan työjärjestyksen 74 §:ssä. Määritelmästä seuraa luonnollisesti myös kanslian velvoite toimintaedellytysten jatkuvaan ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Eduskunnan kanslia toteuttaa toiminnassaan perustuslain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja hallintolain avoimuusperiaatetta ja luo näin edellytyksiä kansanvaltan toteutumiselle.

Suhde muihin säännöksiin

2 §. Ehdotettu pykälä on luonteeltaan informatiivinen, ja se antaa tukea ohjesäännön tulkintaan. Eduskunnan kanslian toimintaa on säännelty kanslian ohjesäännön lisäksi eduskunnan työjärjestyksessä ja useissa erityislaeissa. Työjärjestystä ja muita eduskunnan toimintaa koskevia lakeja sovelletaan ensisijaisesti suhteessa eduskunnan kanslian ohjesääntöön. Eduskunnan kanslian ohjesääntöä sovelletaan toissijaisesti suhteessa eduskunnan kirjastosta annettuun lakiin (717/2000), turvatoimista eduskunnassa annettuun lakiin (364/2008) sekä hallintolakiin.

Eduskunnan kanslian organisaatio ja osastojen tehtävät

3 §. Pykälän 1 momentissa todetaan, että eduskunnan kanslian päällikkönä on eduskunnan pääsihteeri. Eduskunnan kanslian ylimpien toimielinten johtosuhteet on määritelty eduskunnan työjärjestyksen 74 ja 75 §:ssä. Eduskunnan kanslia toimii kansliatoimikunnan alaisuudessa, ja kanslian päällikkönä toimii eduskunnan pääsihteeri. Sen lisäksi, että pääsihteeri toimii eduskunnan kanslian päällikkönä, hän toimii eduskunnan sihteerinä ja eduskunnassa tehtävän lainsäädäntötyön ylimpänä asiantuntijana. Näihin tehtäviin on viitattu 1 momentin jälkimmäisessä virkkeessä. Pääsihteerin asiantuntijatehtäviin kuuluu mm. täysistuntojen valmistelun johtaminen, puhemiehen avustaminen täysistunnoissa, istuntopöytäkirjan tarkastaminen sekä täysistunnon muista jälkitöistä huolehtiminen.

Pykälän 2 momentissa luetellaan eduskunnan kanslian osastot: keskuskanslia, valiokuntasihteeristö, hallinto- ja palveluosasto, kansainvälinen osasto, tieto- ja viestintäosasto ja turvallisuusosasto. Kaikki organisaation osat olisivat ehdotuksen mukaan osastoja. Eräitä osastojen nimiä ehdotetaan muutettavaksi. Nykyisestä hallinto-osastosta tulisi hallinto- ja palveluosasto, kansainvälisten asiain yksiköstä kansainvälinen osasto, tieto- ja viestintäyksiköstä tieto- ja viestintäosasto

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

sekä turvallisuusyksiköstä turvallisuusosasto. Kaikki osastot toimivat pääsihteerin alaisuudessa. Johtosuhteiden osalta uusi osastojako ei muuta nykyistä organisaatiota.

4 §. Pykälässä säädetään keskuskanslian tehtävistä. Keskuskanslian tehtävä on turvata täysistuntotyö kaikissa olosuhteissa. Keskuskanslia vastaa välittömästi eduskunnan toimintaan valtioelimenä liittyvistä täysistuntojen valmistelu- ja tukipalvelutehtävistä. Sille kuuluu myös kansanedustajien eduskunta-aloitteiden ja kirjallisten kysymysten hallinnollinen käsittely.

Ehdotuksen mukaan puhemiesneuvoston kokousten valmistelu kuuluu ensisijaisesti keskuskanslialle, joskin valmisteluun osallistuvat tarvittaessa muutkin osastot, erityisesti valiokuntasihteeristö. Myös puhemiesneuvoston päätösten täytäntöönpano kuuluu pääsääntöisesti keskuskanslialle.

Keskuskanslian tukipalveluihin kuuluu erilaisten eduskuntatyöhön liittyvien rekistereiden ylläpito. Näitä ovat muun muassa eduskuntaryhmärekisteri, lausumarekisteri sekä kansanedustajien henkilötieto- ja sidonnaisuusrekisterit.

5 §. Pykälässä säädetään valiokuntasihteeristön tehtävistä. Valiokuntasihteeristön tehtävänä on organisoida valiokuntien työskentely, valmistella valiokunnissa käsiteltävät asiat ja huolehtia valiokunnan muista tehtävistä. Valiokuntien työskentelystä säädetään eduskunnan työjärjestyksessä, ja tarkemmat määräykset on annettu puhemiesneuvoston vahvistamissa yleisohjeissa. Valiokuntasihteeristö varmistaa toiminnallaan sen, että valiokunnilla on edellytykset valtiopäiväasioiden valmisteluun. Lisäksi valiokuntien sihteerit huolehtivat puheenjohtajan apuna laillisten menettelytapojen noudattamisesta sekä valiokuntien päätösten lainmukaisuudesta. Sihteeripalvelujen lisäksi valiokuntasihteeristö huolehtii valiokuntien tarvitsemista avustavista toiminnoista.

Pykälän 2 momentin mukaan valiokuntien sihteerien tehtävistä määrätään puhemiesneuvoston ohjeilla. Säännös vastaa voimassa olevan ohjesäännön 25 §:ää.

6 §. Nykyisen hallinto-osaston toimintaa ja organisaatiota uudistetaan parhaillaan. Uudistuksen tavoitteena on kehittää palveluita paremmin tukeva toimintatapa ja lisätä tuottavuutta. Osaston nimen muutos hallinto- ja palveluosastoksi kuvaa uudistetun osaston tehtäviä.

Hallinto-osaston tehtävänä on ollut eduskunnan kansliatoimikunnan kokousten valmistelu. Ehdotuksen mukaan hallinto- ja palveluosasto vastaisi myös kanslian johtoryhmän kokousten valmistelusta yhteistyössä johtoryhmän puheenjohtajana toimivan pääsihteerin kanssa. Osaston tehtäviin kuuluu myös kansliatoimikunnan päätösten toimeenpanon seuranta.

Eduskunnan taloushallinnon hoitamiseen kuuluu toiminta- ja taloussuunnitelmien valmistelu ja niiden toteutumisen seuranta. Osasto kokoaa ja sovittaa yhteen toiminta- ja taloussuunnitelman, henkilöstösuunnitelman sekä vuosittaisen toimintasuunnitelman ja talousarvion. Mainittujen suunnitelmien seuranta tapahtuu toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja henkilöstötilinpäätöksen avulla. Edellä olevan lisäksi osastolle kuuluu maksuliikenteeseen, kirjanpitoon ja muuhun taloushallintoon liittyviä tehtäviä.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Henkilöstöhallintoon kuuluvat henkilöstövoimavarojen suunnittelu ja kehittäminen, työhyvinvoinnin kehittäminen, koulutuksen suunnittelu, johtamisen kehittäminen ja muut henkilöstöhallinnon tukitehtävät. Hallinto- ja palveluosasto hoitaa myös työnantajavelvoitteita, joita ovat mm. virka- ja työehtosopimusasiat, yhteistoiminta henkilöstön kanssa sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen eduskunnan kansliassa.

Hallinto- ja palveluosaston tehtäviin kuuluvat hallinnon kehittäminen ja ohjeistaminen sekä muut eduskunnan kanslian hallinnolliset tukipalvelut, joita ei ole määrätty muille toimintayksiköille. Lisäksi hallinto- ja palveluosasto hoitaa myös eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintaja taloussuunnitelmaa, talousarviota sekä kirjanpitoa ja maksuliikennettä koskevia asioita.

7 §. Kansainvälisen osaston tehtävänä on antaa asiantuntijatukea puhemiehistölle, eduskunnan kansainvälisille valtuuskunnille ja muille toimielimille sekä tukea eduskunnan kahdenvälistä parlamentaarista yhteistyötä. Kansainvälinen osasto järjestää eduskunnan isännöimät parlamenttien välisten järjestöjen istunnot, seminaarit ja konferenssit. Osasto ohjaa myös eduskunnassa toimivien kansainvälisten yhteistoiminta- ja ystävyysryhmien toimintaa.

8 §. Pykälässä säädetään tieto- ja viestintäosaston tehtävistä. Tieto- ja viestintäosasto tukee eduskunnan toimintaa hankkimalla ja tuottamalla tietoa eduskuntatyön tarpeisiin sekä edistämällä avoimuutta, vuorovaikutusta ja tiedon saavutettavuutta. Osasto palvelee eduskunta-asiakkaiden lisäksi tiedotusvälineitä, sidosryhmiä, yleisöä sekä kansainvälisiä toimijoita. Viestintätehtävää osasto hoitaa yhteistyössä eduskunnan puhemiehen ja pääsihteerin kanssa. Eduskunnan kirjaston toiminnasta säädetään erikseen eduskunnan kirjastosta annetussa laissa.

9 §. Pykälässä määritellään turvallisuusosaston tehtävät. Osaston tehtävänä on hoitaa eduskunnan turvallisuuteen kuuluvat asiat. Osaston tehtävien erityisluonteeseen kuuluu, että osasto varautuu hoitamaan tehtävät kaikissa olosuhteissa. Tämä tarkoittaa, että eduskunnan turvallisuustehtäviä hoitaa normaaliaikoina ja poikkeusoloissa sama henkilöstö kunkin tilanteen vaatimalla tavalla.

Eduskunnan turvallisuusasioihin kuuluvat turvallisuusjärjestelmien toimivuus ja kehittäminen, riskienhallinnan kehittäminen, pelastustoiminta, valmiustoiminnan ylläpito ja poikkeusoloihin varautuminen sekä turvallisuuden eri osa-alueiden hoitaminen. Näitä ovat henkilöturvallisuus, kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus, pelastustoiminta, rikosturvallisuus, toiminnan turvallisuus, ulkomaantoimintojen turvallisuus ja ympäristöturvallisuus.

Osasto hoitaa tehtävänsä yhteistoiminnassa eri turvallisuusviranomaisten kanssa.

10 §. Pykälässä säädetään keskuskanslian osastorakenteesta ja eri toimintayksiköiden tehtävistä. Keskuskanslian yhteiset -yksikön nimi ehdotetaan muutettavaksi sen tehtäviä paremmin kuvaavaksi istuntoyksiköksi.

Istuntoyksikön tehtävänä on huolehtia välittömästi täysistunnon sekä puhemiesneuvoston kokousten valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, kuten puhemiehen avustamisesta täysistunnossa, henkilö- ja toimielinvaalien valmistelusta, täysistuntojen äänityksestä ja äänentoistosta, salijärjestelmän päivittämisestä, päätöspöytäkirjan sekä eduskunnan vastausten ja kir-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

jelmien laadinnasta. Istuntoyksikkö myös neuvoo ja avustaa edustajia eduskunta-aloitteisiin ja muihin valtiopäivätoimiin liittyvissä kysymyksissä.

Pöytäkirjatoimisto laatii täysistuntojen pöytäkirjat, joihin kirjataan tehdyt päätökset, asioiden käsittelyprosessi sekä täysistunnossa käytetyt puheenvuorot mahdollisimman alkuperäisessä muodossa. Toimisto viimeistelee ja julkaisee täysistuntojen pöytäkirjat.

Ruotsin kielen toimisto laatii valiokuntien mietinnöt, lausunnot ja puhemiesneuvoston ehdotukset sekä eduskunnan vastaukset ja kirjelmät ruotsin kielellä ja ruotsinkieliset valtiopäiväasiakirjat suomen kielellä sekä ruotsinkielisen täysistuntopöytäkirjan yhteenvedon ja järjestää tulkkauksen ruotsin ja suomen kielillä täysistunnossa ja valiokunnissa. Lisäksi toimisto kääntää muuta eduskuntatyöhön liittyvää kirjallista materiaalia.

Asiakirjatoimiston perustehtävä on huolehtia valtiopäiväasiakirjojen tuotannosta ja julkaisemisesta. Toimisto tuottaa valtiopäiväasiakirjoihin liittyviä palveluja, painettuja asiakirjoja sekä tulostuspalveluja. Toimisto ylläpitää yhdessä muiden yksiköiden kanssa valtiopäiväasioiden asianhallintajärjestelmää ja kansanedustajatietoja koskevia rekistereitä.

11 §. Valiokuntasihteeristössä on EU-sihteeristö, joka hoitaa valiokuntatyöstä riippumattomia eduskunnan suhteita Euroopan unionin toimielimiin sekä vastaa unionin piirissä tapahtuvasta parlamenttien välisestä yhteistyöstä. Tällaisia ovat muun muassa puhemieskonferenssit sekä muut EU-maiden parlamenttien pysyvät yhteistyömuodot. EU-sihteeristö toimii hallinnollisena kehyksenä, kun eduskunta järjestää suurempia kansainvälisiä tapahtumia EU:n yhteistyön piirissä. EU-sihteeristöön kuuluvat suuren valiokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan kanslioiden henkilöstö sekä eduskunnan Brysselissä toimiva asiantuntija. EU-sihteeristöön voidaan määrätä muitakin virkamiehiä.

12 §. Hallinto-osaston organisaation rakennetta ehdotetaan muutettavaksi. Uuteen hallinto- ja palveluosastoon kuuluvat hallintojohtajan esikuntatoiminnot, palvelukeskus ja työterveysasema sekä kiinteistötoimisto ja tietohallintotoimisto. Nykyiset hallintotoimisto ja tilitoimisto lakkautetaan.

Hallintojohtajan esikuntatoimintojen tehtävänä on huolehtia kansliatoimikunnan ja hallinto- ja palveluosaston päätöksenteon tarvitsemista tukipalveluista sekä henkilöstö- ja taloussuunnittelusta, raportoinnista ja työnantajavelvoitteista sekä matkahallintopalveluista.

Hallinto-osasto on järjestänyt kansanedustajille, henkilöstölle ja eduskunnassa asioiville palveluja, joiden toteuttamisesta käytännössä ovat vastanneet hallinto-osaston toimistot. Uudistuksen myötä hallinto- ja palveluosastoon perustetaan palvelukeskus, joka tuottaa ns. välittömiä asiakaspalveluita, joita ovat kokous- ja tapahtumapalvelut, asiointi- ja logistiikkapalvelut, tieto- ja viestintätekniikan tukipalvelut, henkilöstöpalvelut, joihin sisältyvät rekrytointipalvelut, sekä eduskunnan kanslian hankintatoimen palvelut.

Kiinteistötoimisto huolehtii eduskunnan käytössä olevista toimitiloista ja työympäristöstä. Lisäksi toimisto huolehtii kiinteistöjen ylläpidosta ja rakennuttamisesta, eduskunnan tiloissa olevien kalusteiden kunnossapidosta sekä irtaimen kansallisomaisuuden hoitamisesta.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Tietohallintotoimiston tehtävänä on suunnitella ja valmistella tieto- ja viestintätekniikan sekä tietojärjestelmien hankinnat sekä huolehtia niin tekniikan kuin järjestelmien jatkuvasta ylläpidosta ja kehittämisestä. Lisäksi toimisto huolehtii tietoturvasta.

Työterveysasema tuottaa työterveyshuollon palvelut ja toimii sen lisäksi asiantuntijana kansanedustajien ja kanslian henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisessä. Työterveysasema antaa myös asiantuntija-apua eduskunnan työympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden parantamiseen liittyvissä kysymyksissä.

13 §. Pykälässä säädetään tieto- ja viestintäosaston eri toimintayksiköiden tehtävistä. Osastoon kuuluvat eduskuntatiedotus, sisäinen tietopalvelu ja eduskunnan kirjasto.

Eduskuntatiedotus antaa viestinnällistä asiantuntijatukea eduskunnan toimielimille, puhemiehistölle ja muille edustajille sekä kanslialle. Se palvelee suomalaista ja kansainvälistä mediaa, huolehtii eduskunnan julkisesta ja sisäisestä verkkopalvelusta ja kuvatuotannosta sekä viestii sosiaalisessa mediassa. Kansalaisviestintää se toteuttaa mm. järjestämällä opastettuja vierailuja ja yleisötilaisuuksia, huolehtimalla Kansalaisinfon toiminnasta sekä tuottamalla tietoaineistoja. Työyhteisöviestintää eduskuntatiedotus hoitaa yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa.

Sisäinen tietopalvelu huolehtii siitä, että kansanedustajilla, eduskunnan toimielimillä ja muilla eduskunnassa työskentelevillä on käytettävissään eduskuntatyössä tarvittavia tietoja. Se hankkii ja analysoi tietoja eduskunta-asiakkaiden tarpeita vastaavalla tavalla. Tietopalvelu huolehtii verkotietopalveluista ja mediaseurannasta. Se osallistuu parlamenttien väliseen tietopalveluyhteistyöhön.

Eduskunnan kirjasto palvelee eduskuntaa, toimii eduskunnan keskusarkistona ja julkisena keskuskirjastona. Se hankkii tiedonlähteitä, luettelee ja asiasanoittaa aineistot helposti käytettäväksi sekä antaa tietopalvelua ja tiedonhallintakoulutusta. Kirjasto huolehtii eduskunnan alkuperäisaineistojen pysyvistä säilytyksestä, tiedonohjauksesta sekä uutena tehtävänä kirjaamosta.

Johtoryhmä

14 §. Ehdotetussa uudessa ohjesäännön pykälässä säädetään eduskunnan kanslian johtoryhmän asemasta, tehtävistä ja jäsenistä. Nykyisin johtoryhmästä ei ole säännöstä, vaikka sen toiminta on käytännössä vakiintunut.

Johtoryhmän kokouksissa käsitellään kansliaa ja kanslian osastoja koskevia asioita. Johtoryhmässä valmisteltavia asioita ovat mm. toiminta- ja taloussuunnitelmat, henkilöstöasiat sekä erilaiset kehittämishankkeet.

Johtoryhmä ei ole päätöksentekuelin, vaan sen tehtävänä on muun ohella varmistaa eduskunnan sisäinen yhteydenpito ja tiedonkulku. Johtoryhmässä voidaan käsitellä ja keskustella osastoja koskevista asioista. Lopulliset päätökset tai päätösehdotukset asianomainen virkamies tekee virkakavastuulla asiaa koskevien säännösten mukaisesti, pyrkien kuitenkin ottamaan johtoryhmän linjat mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Johtoryhmän pysyvinä jäseninä ovat osastojen päälliköt ja henkilöstön edustajat. Tarkoitus on, että kullakin eduskunnan kansliassa toimivalla neuvottelukelpoisella virkamiesyhdistyksellä (ks. eduskunnan virkamiehistä annetun lain 46 §) on edustaja johtoryhmässä. Myös tarkastuspäällikkö osallistuu johtoryhmän kokouksiin. Puheenjohtaja voi kutsua johtoryhmän kokouksiin asiantuntijajäseniä. Puheenjohtaja määrää johtoryhmän sihteerin.

Virkamiesten tehtävät

15 §. Pykälässä säädetään eduskunnan pääsihteerin tehtävistä. Säännös perustuu voimassaolevaan tehtävämäärittelyyn, jota on ajantasaisesti. Kanslian päällikkönä pääsihteeri vastaa eduskunnan kanslian tehtävän toteutumisesta ja toiminnan kehittämisestä.

Kansliatoimikunnassa toimivat pääsääntöisesti esittelijöinä eduskunnan työjärjestyksen 72 §:n 3 momentin mukaan sekä pääsihteeri että hallintojohtaja. Pääsihteeri esittelee nykyisen käytännön mukaan kansliatoimikunnan määräämät kanslian keskeisimmät nimitysasiat. Niillä tarkoitetaan eduskunnan kanslian ylimpiä virkamiehiä sekä lainsäädäntötyön valmisteluun keskeisimmän osallistuvia muitakin virkamiehiä.

16 §. Valiokuntasihteeristön päällikkönä toimii eduskunnan apulaispääsihteeri. Apulaispääsihteeri sovittaa yhteen valiokuntien toimintaa siten, että valtiopäiväasioiden valmistelu tapahtuu mahdollisimman sujuvasti ja laadukkaasti ja yhtenäisten toimintatapojen mukaisesti. Apulaispääsihteeri avustaa pääsihteeriä eduskunnan sihteerin tehtävässä ja toimii pääsihteerin sijaisena.

17 §. Keskuskanslian päällikkönä toimii lainsäädäntöjohtaja. Lainsäädäntöjohtaja huolehtii täysistuntojen valmistelusta sekä istunnon aikaisista tukipalveluista. Käytännössä lainsäädäntöjohtaja suunnittelee pääsihteerin alaisuudessa eduskunnan täysistuntoja. Hän sovittaa yhteen täysistuntotyöskentelyä valtioneuvoston ja valiokuntien toiminnan kanssa.

18 §. Hallintojohtaja johtaa hallintojohtajan esikuntaa sekä hallinto- ja palveluosaston toimistojen ja muiden alayksiköiden esimiesten toimintaa. Hallintojohtaja toimii esittelijänä kansliatoimikunnassa ja huolehtii kanslian hallinnon kehittämisestä ja hallintoa koskevista yleisohjeista sekä kanslian eri osastojen toiminta- ja taloussuunnitelmien yhteensovittamisesta. Lisäksi hän toimii johtavana työnantajavirkamiehenä sekä valmistelee kanslian johtoryhmässä käsiteltäviä hallintoasioita.

19 §. Kansainvälisen osaston johtaja johtaa kansainvälisen osaston asiantuntijapalveluja eduskunnan kansainvälisille valtuuskunnille ja ohjaa yhteistyötä parlamenttien välisen järjestöjen kanssa sekä osaston toimialaan liittyvää kanssakäymistä muiden parlamenttien kanssa. Osaston johtaja esittelee kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät asiat puhemiesistölle ja hoitaa kansainväliin asioihin liittyvät tehtävät läheisessä yhteistyössä puhemiehen ja pääsihteerin kanssa.

20 §. Tieto- ja viestintäjohtaja johtaa tieto- ja viestintäosastoa. Tieto- ja viestintäjohtajan erityisenä tehtävänä on eduskuntaviestinnän toteuttaminen ja kehittäminen sekä eduskunnan muiden toimintayksiköiden tiedotuksen yhteensovittaminen. Tieto- ja viestintäjohtaja hoitaa viestintätehtävää läheisessä yhteistyössä puhemiehen ja pääsihteerin kanssa.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

21 §. Turvallisuusjohtajan tehtävänä on johtaa turvallisuusosastoa, ja turvallisuusjohtaja vastaa kaikissa olosuhteissa eduskunnan turvallisuudesta kiinteässä yhteistyössä puhemiehen ja pääsihteerin sekä turvallisuusviranomaisten kanssa. Turvallisuusjohtaja huolehtii, että eduskunnan turvallisuusjärjestelmä on eduskunnan häiriöttömän toiminnan turvaavalla tasolla.

22 §. Kanslian esimiehillä tarkoitetaan ehdotetussa säännöksessä kaikkia eduskunnan virkamiehiä, jotka johtavat toisten tekemää työtä. Esimiestoimintaa ja johtamista kehitetään jatkuvasti. Johtamisella on tärkeä merkitys kanslian tehtävän suorittamisessa. Esimiesten tulee pyrkiä kanslian yhteisten linjausten mukaiseen toimintaan siten, että kansliatoimikunnan vahvistamat strategiat ja arvot tulee otettua huomioon.

23 §. Uudessa pykälässä säädetään eduskunnan kanslian sisäisen tarkastuksen tehtävistä ja tarkastustoimen kohteista. Sisäinen tarkastus arvioi eduskunnan kanslian riskienhallintaa, sisäistä valvontaa sekä johtamis- ja hallintojärjestelmiä niiden riittävyyden, luotettavuuden ja toimivuuden näkökulmasta. Sisäisen tarkastuksen kohteena voi olla mikä tahansa kanslian toiminto tai toimintayksikkö. Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin tuloksista kansliatoimikunnalle, minkä lisäksi tarkastustoiminnan tuottama tieto on tarkoitettu hyödynnettäväksi kanslian toiminnan kehittämisessä.

Sisäistä tarkastusta johtaa tarkastuspäällikkö, joka on toiminnallisesti kansliatoimikunnan ja hallinnollisesti eduskunnan puhemiehen alaisuudessa. Tällä korostetaan sisäisen tarkastuksen riippumatonta asemaa.

24 §. Ehdotetussa pykälässä säädetään virkamiehen sijaisesta. Voimassaolevan ohjesäännön mukaan osastopäällikön sijaisen määrää kansliatoimikunta. Ehdotuksen mukaan sijaisen määrää kunkin virkamiehen esimies. Pääsihteeri määrää siten osastopäällikön sijaisen ja vastaavasti osastopäällikkö toimistopäällikön sijaisen. Ehdotus merkitsee sitä, että sijaisen määrääminen on nykyistä joustavampaa.

25 §. Pykälässä säädetään esittelymenettelystä eduskunnan kansliassa. Voimassaolevan ohjesäännön mukaan eduskunnan kanslian virkamies ratkaisee esittelystä asiat, joista kansliatoimikunta on niin määrännyt. Esittelymenettelyä koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siihen lisätään toteamus, että esittelystä ratkaistaan myös asiat, joista niin on säädetty.

Eduskunnan työjärjestyksen 72 §:n 3 momentissa ja eduskunnan virkamiehistä annetun lain 10 ja 71 §:ssä säädetään esittelystä.

Eduskunnan työjärjestyksen 72 §:n 3 momentin mukaan kansliatoimikunnan esittelijöinä toimivat eduskunnan pääsihteeri ja eduskunnan hallintojohtaja sekä muut kansliatoimikunnan esittelijöikseen määräämät eduskunnan kanslian virkamiehet.

Esittelymenettelyä käytetään eduskunnan kansliassa virkanimitysasioissa, joista kansliatoimikunta päättää joko pääsihteerin tai hallintojohtajan esittelystä. Voimassa olevan ohjesäännön 18 §:n 2 momentin mukaan pääsihteeri esittelee kansliatoimikunnassa kanslian keskeisimmät nimitysasiat.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Eduskunnan virkamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan kansliatoimikunta nimittää sellaisiin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin, joiden erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään eduskunnan kanslian ohjesäännön 32 §:ssä. Muihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittää eduskunnan pääsihteeri. Myös pääsihteeri päättää nimittämisestä esittelystä.

Eduskunnan virkamiehistä annetun lain 71 §:n mukaan kansliatoimikunta päättää esittelystä niiden virkamiesten, jotka kansliatoimikunta nimittää, viran siirtämisestä eduskunnan kanslian sisällä taikka määräaikaisesti muuhun virastoon, virkasuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi, varoituksesta, lomauttamisesta, virantoimituksesta pidättämisestä, irtisanomisesta ja virkasuhteen purkamisesta taikka virkavapauden myöntämisestä, jollei toisin ole säädetty. Vastaavat päätökset muiden kanslian virkamiesten osalta tekee esittelystä pääsihteeri.

Kansliatoimikunta on vahvistanut eduskunnan kanslian hankintasäännön, jossa määrätään EU-kynnysarvon ja kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat tehtäväksi esittelystä.

Voimassaolevan ohjesäännön mukaan esittelystä ratkaistujen asioiden toimituskirjat allekirjoittaa ratkaisija ja varmentaa esittelijä. Säännöstä esitetään muutettavaksi siten, että esittelystä ratkaistavien asioiden käsittelyssä noudatetaan hallintolain 7 ja 8 luvun säännöksiä. Hallintolain 7 luvussa on määräykset päätöksen muodosta ja sisällöstä ja perustelemisvelvoitteesta sekä ohjeet oikaisukeinojen käyttämisestä. Hallintolain 8 luvussa säädetään päätöksessä ilmenevien virheiden korjaamismenettelystä.

26 §. Uudessa 26 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi kansliatoimikunnan otto-oikeudesta sekä toimivaltaristiriidan ratkaisutavoista. Uusi säännös selkeyttää nykyisen ohjesäännön 29—31 §:n sisältöä kuitenkin muuttamatta nykyistä käytäntöä merkittävästi.

Pykälän 1 momentin mukaan kansliatoimikunta voi, jos esimerkiksi katsoo asian laadun tai tärkeyden sitä vaativan, aina ottaa virkamiehellä ratkaistavana olevan asian käsiteltäväksi joko omasta taikka pääsihteerin aloitteesta. Jos asia viedään pääsihteerin aloitteesta kansliatoimikuntaan, kansliatoimikunnan harkinnassa olisi, kuten nykyisinkin, ottaako se asian ratkaistavakseen.

Pykälän 2 momentin säännös pääsihteerin otto-oikeudesta vastaa nykytilaa. Pääsihteeri ei kuitenkaan esityksen mukaan voisi enää saattaa toimivaltaristiriitaa kansliatoimikunnan ratkaistavaksi.

Pykälän 3 momentissa täsmennetään edelleen pääsihteerin toimivaltaa päättää osastojen välisestä toimivaltaristiriidasta. Lisäksi säädetään tilanteesta, jossa asia kuuluu kahden taikka useamman osaston toimivaltaan, jolloin asian valmistelusta vastaa osasto, jonka toimialaan asia pääasiallisesti kuuluu. Säännös korostaa hyvää yhteistyötä ja neuvotteluita osastojen kesken siten, että osastot pääsevät vaikuttamaan kulloinkin käsiteltävänä olevaan asiaan.

27 §. Pykälässä säädetään oikaisumenettelystä tilanteessa, jossa asianosainen on tyytymätön eduskunnan kanslian virkamiehen tekemään asianosaista koskevaan päätökseen.

Oikaisuvaatimuksen tekemisessä ja oikaisuvaatimuksen ratkaisemisessa ehdotetaan hallinnon selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi noudatettavan hallintolain 7 a lukua, jolloin oikaisuvaat-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

timus kansliatoimikunnalle on tehtävä nykyisen 14 päivän sijasta 30 päivän kuluessa tiedoksi-saannista. Hallintolain 49 b §:n mukaan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa tai muussa laissa säädetään. Hallintolain 7 a luvussa on myös säännökset mm. oikaisuvaatimuksen kiireellisyydestä, täytäntöönpanon kieltämisestä ja keskeyttämisestä sekä oikaisuvaatimuspäätöksen sisällöstä.

28 §. Pykälässä säädetään eduskunnan kanslian virkojen erityisistä kelpoisuusehdoista. Säännöksen rakennetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että vain kanslian ylimmät virat mainitaan säädöstekstissä ja muut voimassaolevan ohjesäännön 32 §:ssä luetellut virat käsitellään yhtenä kokonaisuutena 1 momentin 3 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan lainsäädäntöjohtajalta vaadittavat erityistä kelpoisuutta osoittavat vaatimukset esitetään rinnastettavaksi pääsihteeriltä ja apulaispääsihteeriltä vaadittaviin ominaisuuksiin siten, että myös lainsäädäntöjohtajalta vaadittaisiin jatkossa hyvää perehtyneisyyttä lainsäädäntötyöhön sekä eduskuntatyön hyvää tuntemusta. Kaikilta 1 kohdassa mainituilta virkamiehiltä edellytettäisiin lisäksi käytännössä osoitettua hyvää johtamistaitoa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan hallintojohtajalta, tieto- ja viestintäjohtajalta, kansainvälisen osaston johtajalta sekä turvallisuusjohtajalta edellytettäisiin, kuten voimassaolevassa ohjesäännössä, ylempää korkeakoulututkintoa ja hyvää perehtyneisyyttä virkaan kuuluviin tehtäviin. Tämän lisäksi näissä viroissa edellytettäisiin käytännössä osoitettua hyvää johtamistaitoa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla vaativilla esimiesviroilla tarkoitetaan toimistojen ja toimintayksiköiden päälliköitä ja näiden sijaisia. Vaativia esimiesvirkoja ovat nykyisin apulaistiedotuspäällikkö, apulaistoimistopäällikkö, atk-päällikkö, henkilöstöpäällikkö, johtava kielenkääntäjä, johtava pöytäkirjasihteerit, johtava tietoasiantuntija, johtava tutkija, kansainvälisen osaston apulaisjohtaja, kirjaston johtaja, tiedotuspäällikkö, tietohallintopäällikkö, tietopalvelupäällikkö, toimistopäällikkö ja vastaava työterveyslääkäri.

Momentin 3 kohdan mukaan vaativia asiantuntijavirkoja ovat nykyisin eduskuntasihteerit, intendentit, kansainvälisten asiain neuvos, tarkastuspäällikkö, työterveyslääkäri, valiokuntaneuvos sekä vanhempi eduskuntasihteerit.

Virkaa perustettaessa tai muutettaessa on päätettävä, onko virka 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu vaativa esimies- tai asiantuntijavirka. Päätöksestä tehdään merkintä henkilö- ja virkaluetteloon.

Pykälän 2 momentissa säädetään muiden virkojen kelpoisuusehdot, joita ei esitetä muutettavaksi nykyisistä.

29 §. Eduskunnan virastojen ja niiden henkilöstön välisen yhteistoiminnan järjestämiseksi kansliatoimikunta on vahvistanut 1.1.1990 voimaan tulleet yhteistoimintaohjeet. Eduskunnan kanslia ei kuulu valtion virastojen yhteistoiminnasta säädetyn lain (1233/2013) soveltamisalan piiriin. Eduskunnan virkamiehistä annetun lain 59 §:n mukaan osapuolten välillä voidaan sopia luottamusmiesjärjestelmästä, työsuojeluorganisaatiosta ja muusta yhteistoimintamenettelystä. Tarkoitus on, että yhteistoiminnasta työnantajan ja henkilöstön välillä sovitaan yhteistoiminnasta hy-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

väksytyt ohjeiden sijaan virkamiesten osalta yhteistoimintaa koskevassa virkaehtosopimuksessa ja työntekijöiden osalta vastaavalla työehtosopimuksella.

30 §. Pykälän sisältö vastaa voimassaolevan ohjesäännön 35 §:ää pienin täsmennyksin. Toimintayksikkö korvataan osastolla. Virkamiesten työnjaosta päättäminen on poistettu, koska tehtävistä päättäminen pitää sisällään työnjaosta päättämisen.

3. Voimaantulo

Eduskunnan virkamiehistä annetun lain muutokset sekä uusi eduskunnan kanslian ohjesääntö on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2016 alusta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 6 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdan nojalla puhemiesneuvosto ehdottaa,

että eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin tehdään seuraavat muutokset sekä säädetään uusi eduskunnan kanslian ohjesääntö seuraavasti:

1.

Laki

eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 40 §:n 2 momentti, 68 §:n 3 momentti ja 76 §:n 4 kohta,
muutetaan 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentin 1 kohta, 8 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentti, 24 §, 29 §:n 1 kohta, 33 §:n 3 momentti, 43, 54, 58, 61, 63 ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 608/2007, 4 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 537/2011, 24 § laissa 193/2005 sekä 29 §:n 1 kohta laissa 537/2011, sekä
lisätään lakiin uusi 26 a ja 26 b §, 38 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1190/2004, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 63 a ja 68 a § seuraavasti:

3 §

Eduskunnan kansliatoimikunta (kansliatoimikunta) päättää eduskunnan kanslian virkojen sekä eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian, valtiontalouden tarkastusviraston ja kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitoksen valtion talousarviossa eriteltävien virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta. Eduskunnan oikeusasiamies päättää oikeusasiamiehen kanslian, valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtaja tarkastusviraston ja kansain-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

välisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitoksen johtaja tutkimuslaitoksen muiden virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta.

4 §

Seuraavia virkoja sekä niitä virka-asemaltaan vastaavia tai ylempiä virkoja ei saa perustaa, lakkauttaa eikä niiden nimeä muuttaa, ellei kutakin virkaa ole valtion talousarviossa eritelty:

1) eduskunnan kansliassa eduskunnan pääsihteerin, eduskunnan apulaispääsihteerin, eduskunnan hallintojohtajan, eduskunnan lainsäädäntöjohtajan, tieto- ja viestintäjohtajan, kansainvälisen osaston johtajan ja turvallisuusjohtajan virat;

8 §

Virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virkamiestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan määräaikaiseen virkasuhteeseen. Nimittämisestä enintään vuoden mittaiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen voidaan perustellusta syystä päättää ilman julkista hakumenettelyä.

Päätöksestä, jolla virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin perusteella määräajaksi, tulee ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

10 §

Eduskunnan pääsihteerin valitsemisesta säädetään eduskunnan työjärjestyksessä (40/2000). Kansliatoimikunta nimittää sellaisiin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin, joiden kelpoisuusvaatimuksista säädetään eduskunnan kanslian ohjesäännön (/) 28 §:n 1 momentissa. Muihin eduskunnan kanslian virkoihin ja määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittää eduskunnan pääsihteeri.

13 §

Työnantajalle annetut henkilön taloudellista asemaa koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

24 §

Virkamies on velvollinen työnantajan pyynnöstä antamaan tälle virkasuhteen hoitamisen kannalta välttämättömiä terveydellisiä tietoja. Virkamies voidaan myös määrätä terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämätöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. Oikeudesta velvoittaa virkamies toimittamaan huumausainetestiä koskeva todistus on voimassa, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 8 §:ssä säädetään. Työnantajan määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvat kustannukset suoritetaan työnantajan varoista.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Luku 5

Virkavapaus

26 a §

Virkamiehen on hakiessaan virkavapautta sairauden perusteella todistettava sairautensa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisen päivärahan hakemista varten vahvistetun kaavan mukaisella lääkärintodistuksella, terveyskeskuksen terveydenhoitajan antamalla todistuksella taikka viraston osoittaman terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan antamalla todistuksella. Jos sairaus kestää enintään viisi vuorokautta, virkamies voi todistaa sairautensa myös muulla työnantajan hyväksymällä luotettavalla tavalla. Jos sairaus kuitenkin kestää yli viisi vuorokautta, on se todistettava edellä tarkoitettulla lääkärintodistuksella.

Määrätyn ajanjakson tai alueen tai muulla tavoin rajoitettujen tapausten osalta voi kansliatoimikunta päättää lievennyksistä virkamiehen velvollisuuteen todistaa sairautensa.

26 b §

Työstä vapaan saamisesta kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten säädetään kuntalain (410/2015) 80 ja 81 §:ssä.

29 §

Sen lisäksi, mitä 30 §:ssä säädetään irtisanomisen perusteista, voidaan seuraavat virkamiehet irtisanoa, kun siihen on virkasuhteen luonne huomioon ottaen hyväksyttävä ja perusteltu syy:

1) eduskunnan kanslia: eduskunnan pääsihteeri, eduskunnan apulaispääsihteeri, eduskunnan hallintojohtaja, eduskunnan lainsäädäntöjohtaja, tieto- ja viestintäjohtaja, kansainvälisen osaston johtaja, turvallisuusjohtaja sekä puhemiehen erityisavustaja ja varapuhemiehen erityisavustaja;

33 §

Jos virkamiehen palvelussuhde eduskunnan virastoon tai valtioon on jatkunut keskeytyksittä eikä muusta ole sovittu, työnantaja voi irtisanoa virkamiehen virkasuhteen päättymään aikaisintaan:

- 1) yhden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut enintään yhden vuoden;
 - 2) kahden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli vuoden mutta enintään viisi vuotta;
 - 3) kolmen kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli viisi vuotta mutta enintään yhdeksän vuotta;
 - 4) neljän kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli yhdeksän vuotta mutta enintään 12 vuotta;
 - 5) viiden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 12 vuotta mutta enintään 15 vuotta; sekä
 - 6) kuuden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 15 vuotta.
-

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

38 §

Jos virkamiehelle on virkasuhteen perusteella myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke toistaiseksi, virkasuhde lakkaa ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana virkamiehen oikeus sairausajan palkan saamiseen on päättynyt tai, jos työnantaja on saanut työkyvyttömyyseläkepäätöksestä tiedon myöhemmin, tiedoksisaantikuukauden päättyessä.

43 §

Jos virkamiehen irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun, hänet on pidätettävä virantoimituksesta, jollei korkein hallinto-oikeus erityisestä syystä toisin määrää. Jos virkamies on pantu viralta tai virkasuhde on purettu, hänet on heti pidätettävä virantoimituksesta, vaikkei päätös ole saanut lainvoimaa.

Virkamies voidaan lisäksi pidättää virantoimituksesta:

- 1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtävänsä;
- 2) jos virkamies kieltäytyy 24 §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka jos hän kieltäytyy antamasta sanotun pykälän mukaisesti terveydentilaansa koskevia tietoja;
- 3) jos virkamiehellä on sellainen sairaus, joka haittaa olennaisesti viran hoitoa; sekä
- 4) välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa, tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa turvallisuuden.

Jos virkamies pidätetään virantoimituksesta 2 momentin 4 kohdan nojalla, hänellä on kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Virantoimituksesta pidättämisestä päättäneen tulee seurata virantoimituksesta pidättämisen perusteita ja tarvittaessa olosuhteiden muututtua tehdä asiassa uusi päätös. Virantoimituksesta pidättäminen tulee ottaa viipymättä uudelleen ratkaistavaksi irtisanotun virkamiehen sitä vaatiessa.

54 §

Eduskunnan kanslian on turvattava eduskunnan edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät työtaistelutoimenpiteistä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa eduskunnan toimintaa valtioelimenä, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksittä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi.

58 §

Virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen ei ole pidettävä virkarikoksena eikä perusteena virkasuhteen purkamiseen.

61 §

Työtaistelun piiriin kuuluvalla virkamiehelle ei suoriteta palkkausta ja muita taloudellisia etuja siltä ajalta, minkä työnteko on estynyt eduskuntaan tai sen virastoon kohdistetun työtaistelutoimenpiteen vuoksi. Niitä ei myöskään suoriteta työnantajan toimeenpaneman työsulun piiriin kuuluvalla virkamiehelle.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

63 §

Jos virkamies katsoo, ettei työnantaja ole antanut hänelle palvelussuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta sellaisena kuin se olisi ollut suoritettava, hän saa vaatia päätökseen oikaisua työnantajalta. Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä asiassa, joka kuuluu työtuomioistuimen toimivaltaan, jollei työtuomioistuin työtuomioistuimesta annetun lain (646/1974) 1 §:n 2 momentin nojalla ole päättänyt olla ratkaisematta asiaa. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain (434/2003) 7 a luvussa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimusta ei ole tehty kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, on oikeus etuuteen menetetty.

63 a §

Virkamies saa hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätös tulee noudatettavaksi valituksesta huolimatta, jollei päätöksessä toisin määrätä tai korkein hallinto-oikeus toisin päättä. Valitus käsitellään kiireellisenä.

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee:

- 1) virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä;
- 2) harkinnanvaraista virkavapautta; tai
- 3) tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu päätös merkitsee viran sijoituspaikkakunnan muuttamista, päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä virkasuhdeasioissa

68 a §

Virkamiehen virkasuhteen katsotaan jatkuneen katkeamatta, jos virkamiehen irtisanominen tai virkasuhteen purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman tässä laissa säädettyä perustetta.

Jos virkasuhteen päättäminen on korkeimman hallinto-oikeuden lainvoimaisella päätöksellä todettu lainvastaiseksi, virkamiehelle maksetaan virkasuhteen lainvastaisen päättämisen johdosta saamatta jäänyt ansio.

Virkamies on velvollinen esittämään työnantajalle luotettavan selvityksen virkasuhteen lainvastaisen päättämisen johdosta saamatta jääneen ansion maksamista varten. Selvityksen tulee sisältää kaikki muut palvelussuhteessa, ammatinharjoittajana tai yrittäjänä saadut ansiotulot sekä sairausvakuutuslain mukaiset päivärahaetuudet siltä osin kuin työnantajalla olisi vastaavalta ajalta ollut oikeus kyseiseen etuuteen sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n 1 momentin nojalla.

69 §

Eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai nimitetty valtion virkamieslaissa (750/1994) tarkoitettuun valtion virkaan, jollei muualla laissa toisin säädetä. Jos uuteen virkaan liittyy koeaika, virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta eduskunnan virasta, kun koeaika on päättynyt.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

nyt, jollei uutta virkasuhdetta ole koeaikana purettu. Virkamies on virkavapaana aikaisemmasta eduskunnan virasta siihen saakka, kunnes koeaika uudessa valtion tai eduskunnan virassa päättyy.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työntaja voi myöntää virkavapautta eduskunnan virkamiehelle, joka on nimitetty määräajaksi valtion virkamieslaissa tarkoitettuun valtion virkaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Eduskunnan kanslian ohjesääntö

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 6 §:n 8 kohdan nojalla:

Eduskunnan kanslian tehtävä

1 §

Eduskunnan kanslian tehtävänä on luoda eduskunnalle edellytykset suorittaa sille valtioelimenä kuuluvat tehtävät.

Suhde muihin säännöksiin

2 §

Eduskunnan kanslian organisaatiosta, toiminnan järjestämisestä, virkamiesten tehtävistä sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta säädetään tämän ohjesäännön lisäksi eduskunnan työjärjestyksessä (40/2000) ja eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003).

Eduskunnan kanslian organisaatio ja osastojen tehtävät

3 §

Eduskunnan kanslian päällikkönä on eduskunnan pääsihteeri. Pääsihteerin eduskunnan toimintaan liittyvistä tehtävistä säädetään eduskunnan työjärjestyksen 75 §:ssä.

Eduskunnan kanslian osastoja ovat keskuskanslia, valiokuntasihteeristö, hallinto- ja palveluosasto, kansainvälinen osasto, tieto- ja viestintäosasto ja turvallisuusosasto.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

4 §

Keskuskanslian tehtävänä on valmistella täysistunnot ja puhemiesneuvoston kokoukset, hoitaa täysistunnon tukipalvelut ja edustajan valtiopäivätoimiin liittyvät palvelut sekä huolehtia valtiopäiväasiakirjojen tuotannosta ja julkaisemisesta.

5 §

Valiokuntasihteeristön tehtävänä on suunnitella ja järjestää valiokuntien työtä, vastata valiokuntien mietintöjen, lausuntojen ja muiden päätösten oikeudellisesta ja sisällöllisestä valmistelusta sekä huolehtia valiokuntien työhön liittyvistä muista palveluista ja avustavista tehtävistä.

Valiokuntien sihteerien tehtävistä määrätään puhemiesneuvoston vahvistamissa valiokuntien yleisohjeissa.

6 §

Hallinto- ja palveluosaston tehtävänä on valmistella kansliatoimikunnan ja kanslian johtoryhmän kokoukset, huolehtia kanslian toiminta- ja taloussuunnitelmien valmistelusta, hoitaa kanslian henkilöstöhallintoa, taloushallintoa, kiinteistö- ja toimitilahallintoa, tietohallintoa sekä huolehtia työsuojelusta ja työterveyshuollosta sekä työhyvinvoinnin kehittamisestä ja muista työnantajavelvoitteista. Hallinto- ja palveluosasto tuottaa lisäksi ne hallinnolliset tukipalvelut, joita ei ole erikseen määrätty muille toimintayksiköille.

7 §

Kansainvälisen osaston tehtävänä on antaa asiantuntijatukea puhemiehistölle ja eduskunnan kansainvälisille valtuuskunnille. Lisäksi osasto tukee eduskunnan kahdenvälistä parlamentaarista yhteistyötä.

8 §

Tieto- ja viestintäosaston tehtävänä on hoitaa eduskunnan viestintää, tuottaa tietopalvelut sekä huolehtia kirjasto- ja arkistopalveluista.

9 §

Turvallisuusosaston tehtävänä on hoitaa eduskunnan turvallisuuteen kuuluvat asiat.

Turvallisuusosaston toimivaltuuksista säädetään turvatoimista eduskunnassa annetussa laissa (364/2008).

Osastojen toimistot ja toiminnot

10 §

Keskuskansliassa on istuntoyksikkö, pöytäkirjatoimisto, ruotsin kielen toimisto ja asiakirjatoimisto.

Istuntoyksikön tehtävänä on huolehtia täysistuntojen ja puhemiesneuvoston kokousten valmistelusta ja tukipalveluista sekä edustajien valtiopäivätoimiin liittyvistä palveluista.

Pöytäkirjatoimiston tehtävänä on laatia täysistuntojen pöytäkirjat.

Ruotsin kielen toimiston tehtävänä on laatia valtiopäiväasiakirjoja ruotsin kielellä ja ruotsinkielisiä valtiopäiväasiakirjoja suomen kielellä sekä järjestää tulkkaus.

Asiakirjatoimiston tehtävänä on huolehtia valtiopäiväasiakirjojen tuotannosta ja julkaisemisesta sekä valtiopäiväasioiden asianhallinnasta.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

11 §

Euroopan unionin toimielinten kanssa tapahtuvaa eduskunnan suhteiden hoitamista varten on valiokuntasihteeristössä EU-sihteeristö.

12 §

Hallinto- ja palveluosastossa on hallintojohtajan esikuntatoiminnot, palvelukeskus, kiinteistötoimisto ja tietohallintotoimisto sekä työterveysasema.

Hallintojohtajan esikuntatoimintojen tehtävänä on huolehtia kansliatoimikunnan ja hallinto- ja palveluosaston päätöksenteon tarvitsemista tukipalveluista sekä henkilöstö- ja taloussuunnittelusta, raportoinnista ja työnantajavelvoitteista.

Palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kokouspalvelut, logistiikkapalvelut, tieto- ja viestintätekniikan tukipalvelut, henkilöstöpalvelut ja hankintapalvelut.

Kiinteistötoimisto huolehtii toimitiloista sekä kalusteista ja irtaimesta kansallisomaisuudesta.

Tietohallintotoimisto huolehtii tieto- ja viestintätekniikasta, tietojärjestelmistä ja tietoturvasta sekä tietohallinnon kehittamisestä.

Työterveysasema tuottaa työterveyshuollon palvelut sekä toimii asiantuntijana työhyvinvoinnin kehittämässä sekä työympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden parantamisessa.

13 §

Tieto- ja viestintäosastossa on eduskuntatiedotus, sisäinen tietopalvelu ja eduskunnan kirjasto.

Eduskuntatiedotus antaa asiantuntija-apua viestinnässä ja huolehtii eduskunnan media-, verkko-, kansalais- ja työyhteisöviestinnästä.

Sisäinen tietopalvelu huolehtii selvitys-, laskelma- ja verkkotietopalveluista sekä mediaseurannasta.

Eduskunnan kirjasto palvelee eduskuntaa, toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista, yhteiskunnallista ja eduskuntatietoa jakavana kirjastona.

Johtoryhmä

14 §

Eduskunnan kanslian johtoryhmä käsittelee valmistavasti ja sovittaa yhteen kanslian toimintaa koskevia asioita. Johtoryhmään kuuluvat puheenjohtajana eduskunnan pääsihteeri ja jäseninä osastojen päälliköt sekä henkilöstön edustajat. Tarkastuspäällikkö osallistuu johtoryhmän kokouksiin.

Virkamiesten tehtävät

15 §

Pääsihteeri johtaa ja valvoo kanslian toimintaa kansliatoimikunnan alaisuudessa sekä huolehtii kanslian toimintavarmuudesta ja kanslian tehtävien tarkoituksenmukaisesta ja tuloksellisesta hoitamisesta. Pääsihteeri valvoo kansliaa koskevien lainsäädäntö- ja muiden tärkeimpien asioiden valmistelua. Pääsihteeri esittelee kansliatoimikunnalle ehdotuksia kanslian toiminnan kehittämiseksi sekä sen määräämät kanslian keskeiset nimitysasiat.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

16 §

Apulaispääsihteeri avustaa pääsihteeriä tämän tehtävien hoitamisessa, johtaa valiokuntasihteeristön toimintaa, huolehtii valiokuntien toiminnan yleisestä suunnittelusta, ohjauksesta ja seurannasta sekä eduskunnan lainsäädäntötyön teknisestä tasosta ja kehittämisestä.

17 §

Lainsäädäntöjohtaja johtaa keskuskanslian toimintaa sekä toimii eduskunnan notaarina ja puhemiesneuvoston sihteerinä.

18 §

Hallintojohtaja johtaa hallinto- ja palveluosastoa ja toimii esittelijänä kansliatoimikunnassa.

19 §

Kansainvälisen osaston johtaja johtaa kansainvälistä osastoa, huolehtii kansainvälisten parlamentaaristen toimielinten toiminnan yleisestä suunnittelusta ja ohjauksesta sekä antaa asiantuntijatukea kansainvälisissä asioissa.

20 §

Tieto- ja viestintäjohtaja johtaa tieto- ja viestintäosastoa, antaa viestinnällistä asiantuntijatukea sekä huolehtii eduskunnan viestinnän toteuttamisesta ja kehittämisestä.

21 §

Turvallisuusjohtaja johtaa turvallisuusosastoa sekä huolehtii eduskunnan turvallisuudesta.

22 §

Kanslian esimiesten tehtävänä on johtaa, valvoa, kehittää ja suunnitella vastuualueensa toimintaa ja huolehtia henkilöstön osaamisen, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kehittämisestä sekä asianmukaisista työskentelyolosuhteista. Esimies vastaa toiminnan tehokkuudesta, taloudellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta vastuualueellaan kanslian yhteisten linjausten mukaisesti.

Sisäinen tarkastus

23 §

Eduskunnan sisäinen tarkastus tuottaa ylimmälle johdolle tietoa eduskunnan kanslian riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä johtamisen ja hallinnon riittävydestä, luotettavuudesta ja toimivuudesta. Sisäisen tarkastuksen kohteena voivat olla eduskunnan kanslian kaikki toiminnot ja toimintayksiköt.

Sisäistä tarkastusta johtaa tarkastuspäällikkö, joka toimii eduskunnan puhemiehen alaisuudessa.

Virkamiehen sijainen

24 §

Pääsihteerin sijaisesta säädetään eduskunnan työjärjestyksen 75 §:ssä. Osastopäällikön sijaisen määrää eduskunnan pääsihteeri. Muiden virkamiesten osalta sijaisen määrää asianomainen esimies.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Asioiden käsittely

25 §

Eduskunnan kanslian virkamies ratkaisee esittelystä ne päätösvaltaansa kuuluvat asiat, joista niin on säädetty tai kansliatoimikunta määrännyt. Esittelystä ratkaistavien asioiden käsittelystä säädetään hallintolain (434/2003) 7 ja 8 luvussa.

26 §

Kansliatoimikunta voi omasta aloitteestaan tai pääsihteerin esityksestä yksittäistapauksessa ottaa käsiteltäväkseen muuten virkamiehen ratkaistaviin kuuluvan asian.

Pääsihteeri voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen muulle eduskunnan kanslian virkamiehelle kuuluvan asian sekä ratkaista virkamiesten välisen toimivaltakysymyksen.

Vähintään kahden osaston toimialaa koskeva asia käsitellään siinä osastossa, jonka toimialaan asia pääasiallisesti kuuluu. Asian valmistelun tulee tapahtua yhteistyössä toisten osastojen kanssa, ja asiasta on hyvissä ajoin neuvoteltava osastojen kesken. Epäselvässä tapauksessa pääsihteeri määrää, missä osastossa asia on käsiteltävä.

27 §

Asianosainen, joka on tyytymätön eduskunnan kanslian virkamiehen päätökseen, voi vaatia päätökseen oikaisua kansliatoimikunnalta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolain 7 a luvussa.

Erinäiset säännökset

28 §

Kelpoisuusehtona vaaditaan:

1) pääsihteeriltä, apulaispääsihteeriltä ja lainsäädäntöjohtajalta ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys lainvalmistelutyöhön, eduskuntatyön hyvä tuntemus sekä hyvä johtamistaito;

2) hallintojohtajalta, tieto- ja viestintäjohtajalta, kansainvälisen osaston johtajalta sekä turvallisuusjohtajalta soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin sekä hyvä johtamistaito; sekä

3) henkilö- ja virkaluettelossa eriteltyissä vaativissa esimies- ja asiantuntijaviroissa soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin.

Kelpoisuusehtona muilta kuin 1 momentissa mainituilta eduskunnan kanslian virkamiehiltä vaaditaan virkaan tai tehtävään soveltuva koulutus ja se, että asianomainen on osoittanut, että hänellä on viran tai tehtävän menestyksellisen hoitamisen edellyttämä taito ja kyky.

29 §

Työnantajan ja henkilöstön yhteistoiminta toteutetaan siten kuin siitä virka- ja työehtosopimuksella sovitaan.

30 §

Osastojen sekä virkamiesten tehtävistä määrätään tarvittaessa tarkemmin kansliatoimikunnan ja asianomaisten esimiesten päätöksillä.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Eduskunnan kanslian virkamies on velvollinen esimiestensä määräyksestä suorittamaan muitakin kuin hänelle tehtäväkuvauksen mukaan kuuluvia tehtäviä.

31 §

Tämä ohjesääntö tulee voimaan päivänä kuuta 2016.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan eduskunnan kanslian ohjesääntö (320/1987).

Tämän ohjesäännön 28 §:n säännökset kelpoisuusehdoista eivät koske virkamiestä siinä virassa, toimessa tai tehtävässä, jossa hän ohjesäännön voimaan tullessa on tai johon hänet tätä ennen on nimitetty.

Helsingissä 16.6.2015

Eduskunnan puhemies Maria Lohela
Eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen